

Téglák, rajzok, számítógépek...

Vedres: szép, új jövő

Ünnepet ül napjainkban a szegedi Vedres István Építőipari Szakközépiskola tanári kara és diákserege. Még pedig születésnapjára, ugyanis tanintézetükben ötven évvel ezelőtt kezdődött meg az építész szakma oktatása. E jubileum alkalmából arra kértük Dobó Lászlót, az iskola igazgatóját, hogy elevenítse fel, miként formálódott át a Vedres-tanrend az elmúlt években, és szóljon arról is, milyen jövőt kínál az iskola azoknak a tizenéveseknek, akik napjainkban döntene úgy, hogy beiratkoznak a Vedres-diákok közé.

Amikor az első, 1949/50-es tanév diákjai beiratkoztak – akkor még a korábbi Dugonics András Piarista Gimnázium Aradi vértanúk terén lévő épületében – a 26. Ipari Gimnázium Építőipari Tagozatán kezdhették meg tanulmányaikat. Aki mondjuk 1953-ban tett képesítő vizsgát már a Horváth Mihály utcai épületben, az 1. sz. Vedres István Magasépítőipari Technikum bizonyítványával lett gazdagabb. Idővel a „Magasépítőipari” szót az „Építőipari” váltotta fel a tanintézet nevében, majd a '60-as évek végétől már szakközépiskolaként jegyezték a Vedrest a magyar középiskolák sorában.

Emelt szintű osztályok

Az elmúlt fél évszázad során természetesen nemcsak a névtáblákat kellett kicserélni. Dobó Lászlót, a Vedres István Építőipari Szakközépiskola igazgatóját éppen ezért arról kérdeztük beszélgetésünk elején, az 50. születésnap kapcsán, hogy az állandó változások korában milyen újdonságok rozgatók meg a Vedresben folyó képzést?

– Napjainkban folyamatos reformok részese tanintézetünk. Ezek alapvetően megváltoztatták a Vedresben folyó oktatást is. A korábbi négyéves képzés helyébe öt-, sőt az emelt szintű osztályok esetében hatéves tanulási idő lépett. Ez azt jelenti, hogy negyedik után diákjaink érettségi vizsgát tesznek, s aki tovább kíván tanulni, ezt követően megkezdheti egyetemi illetve főiskola stúdiumait. Aki viszont technikus minősítő vizsgára készülnek, azok

Dobó László igazgató: a most következő években is sokirányú képzést kapnak a fél évszázados múltú visszatekintő Vedres diákjai. (Fotó: Miskolczi Róbert)

továbbra is a Vedres padjait koptatják egy, illetve két évig.

– Az új képzési rendhez minden bizonnyal új tanrend is párosul. Mi maradt meg egyáltalán a hagyományos építő tantervtárgyakból?

– A szaktantárgyak jórésze alig módosultak, vagyis diákjaink most is tanulnak statikát, épületszerkezetet, szilárdságtant, de azt meg kell jegyezni, hogy a tanulmányi idő első négy évében ezekből a tárgyakból nem folyik olyan alapos képzés, mint korábban. Ugyanis a szakmai képzés ideje kitolódott, a sokrétűbb szakmai tudást a technikus vizsgára felkészítő ötödik, illetve hatodik évben szerezhetik meg diákjaink. Lényeges változás az is, hogy a műhelyoktatás az első két esztendőben teljesen hiányzik a tanrendből, míg 3. és 4. osztályban is csak heti négy órában kapnak gyakorlati képzést diákjaink. Ezért kialakult az összevont órák rendszere, aminek eredményeként csak kényszerűen kell építkezésre mennie egy-egy tanulóknak. De mint már említettem, az oktatási reformok folyamatosan zajlanak napjainkban is. Ennek egyik közvetlen hatása iskolánkra, hogy a szakmai képzés ideje még tovább tolódik – a jövőben már csak az érettségi után ismerkednek majd a Vedres diákjai a szaktantárgyakkal. Külön is szeretnék szólni az iskolánkban folyó számítástechnika oktatásról. Egyrészt azért, mert ez a tárgy évtizedekkel ezelőtt még nem is létezett, másrészt azért, mert mára viszont olyan kiválóan felszerelt számítógépes szaktantermek segítik tanulóinkat, amelyekben minden diák computer előtt ülve ismerkedhet a legkorszerűbb technikával.

Több lány, kevesebb vidéki

– Változhat a képzési idő, fejlődhet a technika, a lényeg viszont, gondolom, változatlan: a Vedres tanári kara kemény munkát kíván meg a diáktól. A kérdés csak az: van-e elegendő jelentkező a Vedresben zajló új típusú képzésre?

– Évente három osztályt tudunk indítani, akárcsak a hetvenes, nyolcvanas években. Egy-egy osztályban pedig 30-34 diák tanul. Am a tanulócsoporthoz összetételre tekintünk megváltozott az elmúlt időszakban. Például sokkal több lány jár a Vedresbe, mint tíz-húsz évvel ezelőtt. A régebben nálunk végzetek bizonyára még emlékeznek arra, hogy a Vedrest valaha az jellemezte, hogy tanulóinak kétharmada vidékről érkezett, s mindössze egyharmadot tett ki a szegedi diákok aránya. A kilencvenes évek végén már csupán tanulónk egyharmada küldte be jelentkezési lapját vidékről, iskolánk diákjainak nagy többsége szegedi. Vidékről legutóbb Csongrád megye második legnagyobb városából, Hódmezővásárhelyről érkeznek hozzánk. S ha szó esett a diákságról, ne feledkezzünk meg tanári karunkról sem: az 1999/2000-es tanévben 32 fős pedagógus gárda oktatja a Vedresben tanulókat, munkájukat pedig 10-12 fős óraadó tanári csapat segíti.

– Az oktatás színvonalát pedig változtatlanul a minősítő, hány gyereknek tud évente sikeres félévi vizsgát tenni a felsőoktatási intézményekben?

– Ez valóban fontos szempont a napjainkban is, de nem az egyedüli értékmérő. Már csak azért sem lehet az, mert a Vedresbe jelentkezők nagy szá-

záléka egyáltalán nem is akar továbbtanulni a középiskolás évek után. Nagyon sokan megelégszenek azzal, hogy az érettségi követően sikerrel szerepeljenek a technikus minősítő vizsgákon. Am a továbbtanulásra jelentkezők a felvételi vizsgákon bizonyítják, hogy magas szintű oktatás folyik ma is iskolánkban, ugyanis az egyetemre illetve főiskolákra jelentkezők 75-80 százalékát minden évben fel is veszik. A Vedresben folyó oktatás kapcsán hadd szóljak egy érdekességről is. A jövőben annak sem lesz akadály, hogy valaki az első négy osztályt egy másik középiskolában, mondjuk egy human beállítottságú gimnáziumban járja ki, majd az ötödik és hatodik osztályt végezze nálunk, s így szerezzon építész ismereteket és technikus oklevelet.

Új pedagógiai program

– Beszélgetésünk során eddig a mai Vedres szakközép életét elemeztük. De utolsó mondatával már az új folyó oktatás közeli jövőjébe adott betekintést. Lépünk hát előre az időben, s hadd kérdezzem az igazgató urat arról, miként változik a technikusok képzése az elkövetkező esztendőben?

– Új pedagógiai program készült, amely már minden szempontból figyelembe veszi, hogy a szakmai képzés időpontja kitolódik, csak a 18. életévüket betöltött tanulók vesznek ezen részt, az iskola 5., illetve 6. osztályában. De ez nem jelenti azt, hogy korábban semmilyen ismeretet nem szereznék az építészeti alapjairól. Az első két oktatási évben úgynevezett szakmai orientációú oktatás zajlik. Ekkor általános művelődési is-

mereteket, a szakképzést megkönnyítő tananyagokat tanulnak diákjaink. Majd ezt követően két éven keresztül szakmai alapozó képzést kapnak tanulóink. Ebben az időszakban az általános műveltséget adó tárgyak oktatása tovább tart és a szakmai előkészítő elméleti tudásanyagokon kívül gyakorlati ismereteket is elsajátítanak a tanulók. Ez a szakasz érettségivel zárul, ami a szakközépiskolai (technikusi) tanulmányok folytatásának előfeltétele, és felsőfokú tanulmányok megkezdésére is jogosít. Ha valaki nem kíván továbbtanulni, a Vedresben technikusminősítő vizsgát tehet. A felsoroltak mellett különböző tanfolyamokat is indít iskolánk.

– A Vedres tehát bő kínálatot nyújt elsajátítható ismeretekből, megszerezhető képességekből. Ezek szerint Szeged patinás, immár ötvenestendős iskolája bízakodva tekinthet az elkövetkező ötven év elé is?

– Meggyőződésem, hogy szép jövő előtt áll a szakközépiskolánk, de ahhoz, hogy megőrizzük pozícióinkat a szegedi, mi több a dél-alföldi középfokú oktatási intézmények sorában, nagyon kemény munka vár az iskola vezetésére, tanári karára. Ugyanis azt látni kell, hogy az elmúlt évek során sorra nyíltak az új középiskolák, s mivel az Alföldön is két új, építészettel foglalkozó középiskolába lehet jelentkezni, mégpedig Kecskeméten és Békéscsabán, alaposan lecsökkent a Vedres úgynevezett beiskolázási területe. Emellett napjainkban kisebb az építész szakma tekintélye és vonzereje, mint korábban volt, s kevesebb a gyerek is, tehát meg kell küzdenünk azért, hogy minden esztendőben fel-tölthessük – lehetőség szerint tehetséges, szorgalmas, tanulni vágyó – fiatalokkal a tanulói létszámunkat. De én nagyon bízom abban, hogy iparágunk a hosszabb ideje tartó visszaesés után ismét fellendülésnek indul, s Szeged is mindinkább beruházási tökélt vonzó régióközpont lesz. Így a gyerekek joggal érezhetik majd: jövőjüket jól megalapozó döntésnek számít, ha a Vedres építőipari szakközépiskolába jelentkeznek. Mi, tanárok, pedig azt ígérhetjük nekik, s szüleiknek, hogy akárcsak az elmúlt ötven esztendőben, a most következő években is magas szintű, sokirányú képzést adó oktatásban részesítjük diákjainkat folyamatosan megújuló, s hamarosan külsőségeiben is meg szépülő iskolánkban.

Bátyi Zoltán

Búcsú Kakuszi Lászlótól

Fekete zászló leng a Ságvári Endre Gimnázium épületének homlokzatán: szeretett kollégánkat, iskolánk egykori kiváló fizikatanárát és igazgatóhelyettesét, Kakuszi Lászlót gyászoljuk.

1955-től nyugdíjba vonulásáig csaknem negyven esztendőn át igyekezett korántsem könnyen elsajátítható tantárgyát a rá bízott fiatalokkal megszerettetni. Végzetlen türelemmel, kimeríthetetlen emberszeretettel foglalkozott tanítványával, fanyar humorával és egyszerű, nyelven megfogalmazott briliáns magyarázataival még a fizikától kezdve idegenkedő diákokat is magával ragadta.

Az általa írt tankönyvet, munkafüzetet diákok ezrei forgatták tudásuk gyarapítása érdekében, módszertani tanulmányai országosan ismertté tették nevét. Magas szintű szakmai tudása didaktikai érdeklődésével és érzékével párosulva kiemelkedő hatásfokú nevelővé emelte. Szakvezető pedagógusként számos, ma már a katedrán álló fizikatanárnak adott életre szóló útravalót, mutatott követendő példát.

Közel harminc éven keresztül gimnáziumunk igazgatóhelyetteseként végzett emberfelelt munkát. Az egy-

séges iskolaépület megteremtésében és a kabinetrendszerű oktatás feltételeinek kialakításában elvülhetetlen érdemeket szerzett. Hihetetlen munkabírással, reggeltől estig fáradhatatlanul dolgozott, a szaktantermek berendezésétől kezdve a szertárak költöztetésének irányításáig mindenütt megtalálható volt. „Szürke eminenciásként”, a rá jellemző szerénységgel, természetességgel végezte dolgát, sohasem törekedett arra, hogy reflektorfénybe kerülhessen. Bár tevékenységét állami kitüntetésekkel is honorálták, számára a legnagyobb elismerést mégis az jelentette, hogy tanítványai és kollégái egyaránt bizalommal fordultak hozzá ügyes-bajos dolgaikban tanácsért, segítségért.

A sok-sok munkával kiérdemelt pihenésből, a nyugdíjas évekből fájdalmasan kevés adatot meg neki. Mindannyiunknak, akik vele együtt dolgozhattunk, egykori tanítványainak, akik annyi szép emléket őriznek róla – most már örökké hiányozni fog. Emlékét kegyelettel megőrizzük.

Kakuszi László temetése április 19-én, 11 órakor a Belvárosi temetőben lesz.

Az SZTE Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium tantestülete

Elhunyt Gruber Anna

Gruber Anna, iskolánk nyugalmazott igazgatóhelyettese 2000. április 7-én elhunyt. A hír futóúzként terjedt és mindenki mély döbbenetbe váltott ki. Bár tudtuk, hogy beteg, de a fizikai fájdalmakat és a vele együtt járó lelki megterhelést éppoly bátran és emelt fővel viselte, mint élete többi megpróbáltatását.

Pannika – hiszen így ismerte őt Szegeden mindenki – 1943-ban végezte el a Miskolci Tanítóképzőt, ahol általános iskolai tanítói oklevelet szerzett. Még ugyanebben az évben munkába állt a Felsőszeli Általános Iskolában. Két év múlva, 1945-ben Rákóczi falván vállalt tanítói állást. Közben elvégezte az ELTE matematika szakát, és 1955-ben a Tömörkény István Általános Gimnázium matematika szakos tanára, később igazgatóhelyettese lett.

Munkáját mindig a pon-

tosság és a fáradhatatlanság jellemezte. Az iskolának élt. Szigorú, de jó szándékú ellenőrző, irányító munkáját, figyelmét semmi nem kerülte el. Mint egy igazi matematikus, fejből tudta a legfontosabb rendelkezéseket, határozatokat, otthonosan mozgott az oktatási törvények útvesztőiben.

Hivatali elfoglaltsága mellett jutott ideje a közügyek intézésére is – a Pedagógusok Szakszervezet Csongrád Megyei Bizottságának társadalombiztosítási felelőse volt.

Tetteit, érdemeit ez alábbi állami kitüntetések fémjelzik: Oktatásügy Kiváló Dolgozója, Szakszervezeti Munkáért arany fokozata, Munka Érdemrend bronz fokozata.

Pannika! Sohasem feledünk! Emlékd szívében örökre megőriztük. Nyugodjál békében!

Tömörkény István Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola és Kollégium tanárai és dolgozói

DM-információ

Mára Magyarország integrált piacgazdasággá vált, s fejlődését nem az állam, hanem az üzleti szektor és a régiók alakítják. Ennek ellenére az állam nem vonulhat ki teljesen a gazdaság fejlesztéséből, s feladata, hogy felvállalja azokat a prioritásokat, amelyek meghatározó jelentőségűek. A Nemzeti Fejlesztési Terv ezeket a súlypontokat fogalmazza meg. Sorozatunkban ebből csak részleteket villantunk fel, a teljes szöveg a www.gm.hu internetcímen olvasható.

A turizmus a magyar gazdaság egyik sikerágazata

Széchenyi: a jövőndő urai vagyunk (5.)

Sikerágazat lehet a turizmus

amely egyúttal jelentős fejlődési tartalékokkal is rendelkezik. Jól mutatja ezt, hogy a turizmusból származó devizabevételek 1989 és 1999 között megháromszorozódtak. Szakértői becslések szerint ma már a bruttó nemzeti termék egytizede a turizmusból származik, és az ágazat közel 300 ezer ember számára nyújt munkát és megélhetést.

A külföldi vendégek száma a rendszerváltást követően drasztikusan visszaesett, olyannyira, hogy még 1999-ben sem érte el a 1989-es értéket, ugyanakkor kevesebb turista érkezik, mint koráb-

ban, de magasabb költéshányaddal. Pozitív, hogy az ágazatra jellemző „fekete gazdaság” fokozatosan kiszűrt, azaz egyre nagyobb hányada vált a hivatalos statisztika és az adóbevételek számára is megfigyelhetővé.

A kedvező tendenciák, az ágazat egyre növekvő gazdasági súlya ellenére azonban a magyar idegenforgalmat a nemzetközi viszonylatban alacsony jövedelemtermelő képesség, az infrastrukturális háttér elmaradottsága, az adottságok, a turisztikai vonzerők kihasználatlansága, valamint a külföldi turizmus túl-

súlyának kényszerpályája jellemzi.

Magyarország a látogatók számát tekintve a világ turizmusának egyik kiemelt célpontja. Évente mintegy 18 millióan keresik fel Magyarországot és ezzel hazánk a Föld legkedveltebb célállomásai között a 11. helyen áll. Ugyanakkor Magyarország a turisztikai bevételek nagysága szerint – a 38. helyen – már csak a világ turizmusának közepmezőnyében foglal helyet. Jellemző adat, hogy amíg a szomszédos Ausztriában – ahova közel azonos számú látogató érkezik, mint hozzánk –, egy látogatóra

750 dollár, nálunk csak 150 dollár bevétel jut.

Közismert, hogy az idegenforgalom fenntartható fejlődésének az alapja az erős belföldi turizmus. Ugyanakkor Magyarország – részben a többszörös jövedelmi különbségek, részben pedig az idegenforgalom hagyományos devizatermelő szerepe miatt – döntően a jóval magasabb átlagos költségű külföldi vendégekre specializálódik. Ez sajátos csapdahelyzetet rejt magában. Külföldi, és ráadásul fizetőképes turistákat ugyanígy csak olyan ország képes tartósan és tömegméretekben von-

zani, ahol a belföldi turizmus is fejlett, ahol tehát létezik olyan középosztály, amely még a holt szezon idején is belső keresletet támaszt.

A turizmus olyan speciális gazdasági ágazat, amelynek fejlesztése egyszerre több gazdaságstratégiai cél elérését – a fizetési mérleg javítását, a munkahelyteremtést és a területfejlesztést – is elősegíti. E tényezők mellett a turizmus fejlesztésének közvetlen céljai: a külföldi turizmus hatékonyágának növelése, a belföldi erősítése, a szolgáltatási színvonal javítása.

Belföldön fontos a kedvez-

ményes szállás- és programkínálat, az üdülési csekkrendszer szélesebb körben való elterjesztése, valamint az ifjúsági turizmus kiemelt kezelése, amely lehetővé teszi a főszereponra csúcsosodó kínálat „széthúzását”.

A magasabb fajlagos költésű látogatók arányának növelése érdekében speciálisan Magyarországra jellemző turisztikai kínálatot kell kialakítani. Jelenleg a kultúra, a gyógyászat, a konferenciaturizmus, a falusi vendéglátás, az aktív – vízi és sport – turizmus kínálata a fejlesztésben mutatkoznak komoly lehetőségek. Közülük is prioritást élvez a kongresszusi központok létesítése, valamint a gyógy- és termálvizek turisztikai hasznosítása.

(Folytatjuk.)